

[Wilhelm]

partimæssige udnyttelse bedrives af ét parti eller flere, eller om der er tale om en flertals- eller mindretalsregering.

Man må derfor gå ud fra, at de partier, som nu så skarpt har vendt sig mod en partimæssig udnyttelse af centraladministrationen, dermed også har ændret opfattelse af deres egen deltagelse i en sådan partimæssig udnyttelse, og at der på den baggrund skulle være mulighed for at bringe et sådant misbrug til ophør.

Som et konkret eksempel kan nævnes, at der i forbindelse med forhandlingerne om augustforlig I blev lavet konsekvensberegninger over forligets forøgelse af arbejdsløsheden.

Sådanne konsekvensberegninger burde anstændigvis have været fremlagt for det samlede folketing, i samme øjeblik regeringen lagde forligsresultatet frem til i det mindste formel behandling i tinget. Det er uantageligt, at beregninger over en så vigtig side af forligets konsekvenser blev fortiet for tinget og dermed for samtlige medlemmer med undtagelse af en håndfuld topforhandlere.

Men disse konsekvensberegninger blev ikke lagt frem. Og hvad mere er: da VS efterfølgende anmodede om, at beregningerne blev tilstillet politisk-økonomisk udvalg, blev det afslået med den begrundelse, at materialet var forligspartiernes ejendom. Det skete med forligspartiernes støtte. Der er her tale om en klar partimæssig udnyttelse af centraladministrationen.

Wilhelm (VS):

Dette spørgsmål er simpelt hen en let omskrivning af et spørgsmål, hr. John Winther fra de konservative stillede sidste onsdag, en generalisering af det spørgsmål, der da blev stillet.

Baggrunden er, at i sidste uge var der stor interesse for et angiveligt misbrug fra socialdemokratiets side af centraladministration og embedsmænd og arbejdskraft og penge, og jeg ved ikke hvad, til at få udformet nogle notater i en bestemt forbindelse. Det er ikke, fordi jeg vil forsvare denne fremgangsmåde, jeg synes, det var berettiget at tage problemet op, men jeg synes, det var for snæver en måde, det blev gjort på, for her var der altså partier, der var utilfredse med, at centralad-

ministrationen blev monopoliseret til fordel for et enkelt parti eller, hvis det nu havde været en koalitionsregering, for en partigruppe.

Derfor ønsker jeg at spørge lidt mere generelt: betyder den indrømmelse, der kom fra statsministeren i sidste uge om, at sådan noget vil man ikke gøre oftere, også, at man ikke vil monopolisere centraladministrationens notater, beregninger, konsekvensopgørelser osv., når det drejer sig om forligspartierne? Det er jo rent faktisk sket. Selv når vi har spurgt konkret, om vi kan få disse beregninger på bordet, der vedrørte forslag, som faktisk blev lagt frem her i tinget, som regeringen og forligspartierne bad folketinget om at tage stilling til i det mindste formelt, blev vi forholdt de konsekvensberegninger, der var lavet på den sag, med den udtrykkelige begrundelse fra en udvalgsformand, at det blev betragtet som forligspartiernes ejendom.

Jeg synes altså, at konsekvensen, håber jeg da, af statsministerens svar i sidste uge, men også af nogle af de øvrige partiers interesse for, at man ikke skal kunne monopolisere centraladministrationen, må være, at statsministeren nu svarer bekræftende på det lidt mere generaliserede spørgsmål.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg må naturligvis på det stillede spørgsmål slå fast, at det er en regerings ret, jeg vil sige selvfølgelig ret, at kunne trække på administrationen i forberedelsen af lovgivningsarbejdet og i forberedelsen af hele den økonomisk-politiske linje. Desuden gælder det naturligvis også, når det drejer sig om internt forberedelsesarbejde i regeringen, også når disse forhandlinger efterhånden udmønter sig i konkrete forhandlinger med andre partier.

Når disse forhandlinger foregår i folketingsudvalgene, er der selvfølgelig ikke noget problem; så får alle partier, som er medlem af de pågældende udvalg, det materiale, regeringen giver til udvalgene. Men der er en meget lang politisk tradition, som i hvert fald går tilbage til Kanslergadeforliget, i retning af, at en regering kan føre fortrolige forhandlinger med et eller flere partier, og at den i den forbindelse kan trække på de oplysninger og beregninger, som administrationen kan fremskaffe.